

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA, ZA ZAŠTITU

Klasa 15 (3)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1 septembra 1933.

PATENTNI SPIS BR. 10336

Typograph G. m. b. H., Berlin, Nemačka.

Uredjaj na strojevima za slaganje za smještanje daske sa tastaturom na proizvoljnom mjestu.

Dopunski patent uz osnovni patent br. 9894.

Prijava od 25 januara 1933.

Važi od 1 aprila 1933.

Traženo pravo prvenstva od 24 maja 1932 (Nemačka).

Najduže vreme trajanja do 31 avgusta 1947.

Pronalazak se odnosi na poboljšanje kod strojeva za slaganje matrica i lijevanje redaka sa kružnim optokom ili bez takovoga u cilju proizvoljnog smještanja daske sa tastaturom i ujednostavnjenja izgradnje takovih strojeva prema patentu br. 9894.

U osnovnom se je patentu već predlagalo, da se rukom dvorene tipke daske sa tastaturom neposredno ili preko mašinstastaturom neposredno ili preko mašinskog pogonskog uređaja pomoću Bowdenkabela spoje sa uređajima za izriješjenje matrica. U slijed toga su ali djelomično potrebni vrlo dugački Bowden-kabeli. Za prenos povlake ili pritiska pomoću Bowden-kabela potrebna sila zavisna je ali u velikoj mjeri o dužini kabela, jer trenje, koje se ima svladati kod njegovoga gibanja raste u istom omjeru kao njegova dužina, a osim toga prouzrokuju pregibi kabela dalnje povećane trenja. Stoga je kod spojeva sa Bowden-kabelima, koji idu skroz od daske sa tastaturom do uređaja za izriješjenje, kod pogona sa rukom po slagaru, a kod mašinskoga pogona po stroju upotrebljena snaga za izriješjenje matrica nepotrebno velika. Ovi se nedostaci uklanjaju pronalaskom, a da se ne odstranjuju prednosti, postignute upotrebom Bowden-kabela. Po-

mičnost daske sa tastaturom i sloboda u izboru njezinog smještanja, preglednost i jednostavnost u izgradnji stroja ostaju sačuvani, Bowden-kabeli se skraćuju, a s time sila za izriješjenje matrica znatno umanjuje. Ove se prednosti postizavaju tim, da se od daske sa tastaturom izlazeći Bowden-kabeli najprije vode samo do točkaka, koje leže izvan prigona stroja, od kuda je moguć jednostavni spoj u ravnoj crti sa uređajima za izriješjenje matrica. Ove se točke izabiru tako, da se uslijed njihovog spoja u ravnoj crti sa uređajima za izriješjenje nikako ne krnji preglednost i jednostavnost u izgradnji stroja, dočim je izborom Bowden-kabela za spoj daske sa tastaturom sa rečenim točkama osigurana i za ovaj dio stroja najjednostavnija i najpreglednija izgradnja, to više što se Bowden-kabeli mogu smjestiti po volji izvan prigona stroja.

Na nacrtu prikazan je shematski jedan primjerični oblik izvedbe pronalaska, te prikazuje:

Fig. 1 u skici smještaj Bowden-kabela i međučlanova, koji spajaju tipke s uređajima za izriješjenje matrica;

Fig. 2 više međučlanova u pogledu;

Fig. 3 tloris za fig. 2 i

Fig. 4 prikaz uređaja prema fig. 1 sa tri

razna položaja (I, II, III) daske sa tastaturom.

Prema pronalasku dakle vode najprije od daske 1 sa tastaturom eventualno u cijevima 2 smešteni Bowden-kabeli 3 do krajnjih točaka krakova 4 kutnih poluga 5, koje su okretljivo smještene oko čepova ili vijčanih svornika 8, čvrsto posadenih iznad mirnih mjesta, najshodnije na u središnjem položaju prema ovima smještenim letvicama 6, 7. Slobodni krajevi drugih krakova 9 kutnih poluga 5 spojeni su slobodno kroz prostor primjerice pomoću žica, štapića ili užeta 10, neposredno u ravnoj crti s uređajima za izriješene matrice. Na svakom okretnom čepu 8 može biti smješteno više, primjerice osam, jedna od druge nezavisno okretljivih kutnih poluga 5 (vidi fig. 2). Ove su na prikazanom primjeru (vidi fig. 2) smještene između dviju na okviru stroja pričvršćenih letvica 6 i 7, a svornici 8 ušrafljeni su pomoću vijčanih nareza 12 čvrsto u doinjoj letvici 6. Između svake dvije kutne poluge 5 predviđen je razmačni kolut 13, radi osiguranja dovoljnog prostora za Bowden-kabele 3 i žice 10. Naravno da se je polagala najveća vrijednost na laku gibljivost svih dijelova, a osobito kutnih poluga 5. Na fig. 3 naznačen je pomoću točkocrtastih linija položaj jedne kutne poluge 5, koji odgovara izriješenu jedne matrice. Naravno da se mogu, a da se ne prede preko okvira pronalaska, gibanja krajeva Bowden-kabela prenašati na uređaj za izriješene 11 i kojim god drugim načinom. Opisanim je ali uređenjem dana nadalje mogućnost, da se za izriješene matrice potrebno uzdužno pomicanje Bowden-kabela 3 ograniči nezavisno od na uređaju za izriješene matrice 11 nužnog većeg gibanja na najmanju mjeru tim, da se primjerice oba kraka 4 i 9 kutnih poluga 5 načine razno dugački. Na prikazanom bi dakle

primjeru morali sa uređajem za izriješene 11 spojeni krakovi 9 kutnih poluga 5 biti primjereno dulji od krakova 4, spojenih preko Bowden-kabela 3 sa daskom 1 za tastaturu. Tim se načinom umetanjem kutnih poluga 5 u spojeve između daske 1 za tastaturu i uređaja za izriješene 11 unosi prevod. Ovaj može biti izabran tako, da se kod najmanjeg pomicanja Bowden-kabela 3, dakle kod najmanjega trenja ovih, t. j. sa najmanjom upotrebom sile izazove potrebno eventualno znatno veće gibanje uređaja za izriješene 11.

Patentni zahtjevi:

1. Uređaj na strojevima za smještanje daske sa tastaturom na proizvoljnom mjestu prema patentu br. 9894, naznačen time, da su gipka za povlaku ili pritisak prikladna sredstva za prenos gibanja (Bowden-kabeli) (3), koja izlaze od tipaka daske 1 sa tastaturom, najprije spojena sa proizvoljnim, izvan prigona stroja smještenim međučlanovima, primjerice sa zglobovima ili kutnim polugama (5) i da s druge strane u ove udove (5) zahvaćaju sredstva za prenos vlaka ili pritisaka, primjerice štapovi ili žice (10), koja se u ravnoj crti i slobodno kroz prostor vode k uređajima (11) za izriješene matrice, koja se nalaze ispred mjesta mirovanja, pa se s ovima spoje.

2. Uređaj prema zahtjevu 1, naznačen tim, da su kutne poluge (5) raznokrake, te da radi smanjenja trenja zahvaćaju na kraći krak (4) Bowden-kabeli (3), koji dolaze od tipaka, dočim su dulji krakovi (9) kroz žice ili štapove (10) spojeni sa uređajima za izriješene matrice (11).

3. Uređaj prema zahtjevu 1 i 2, naznačen tim, da je više, primjerice osam, pomoću razmačnih koluta (13) međusobno odjeljenih kutnih poluga (5) smješteno okretljivo na okretnom čepu (8) između dvije izvan prigona stroja ležeće letvice (6 i 7).

Fig. 1

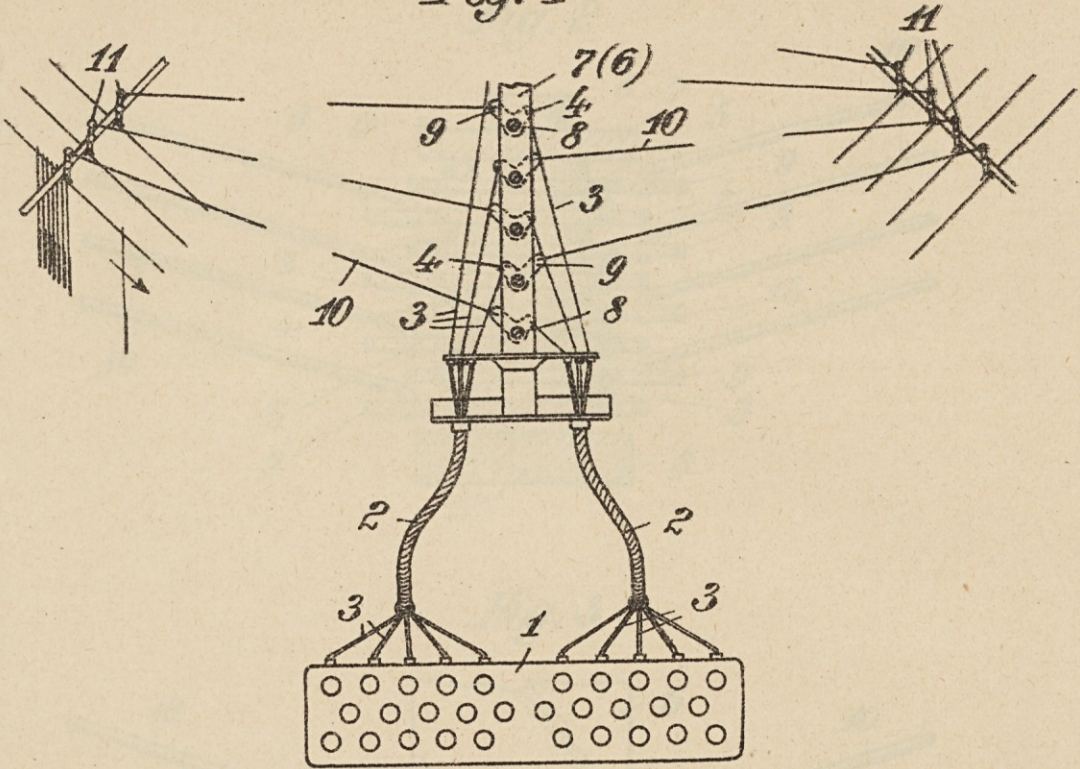

Fig. 4

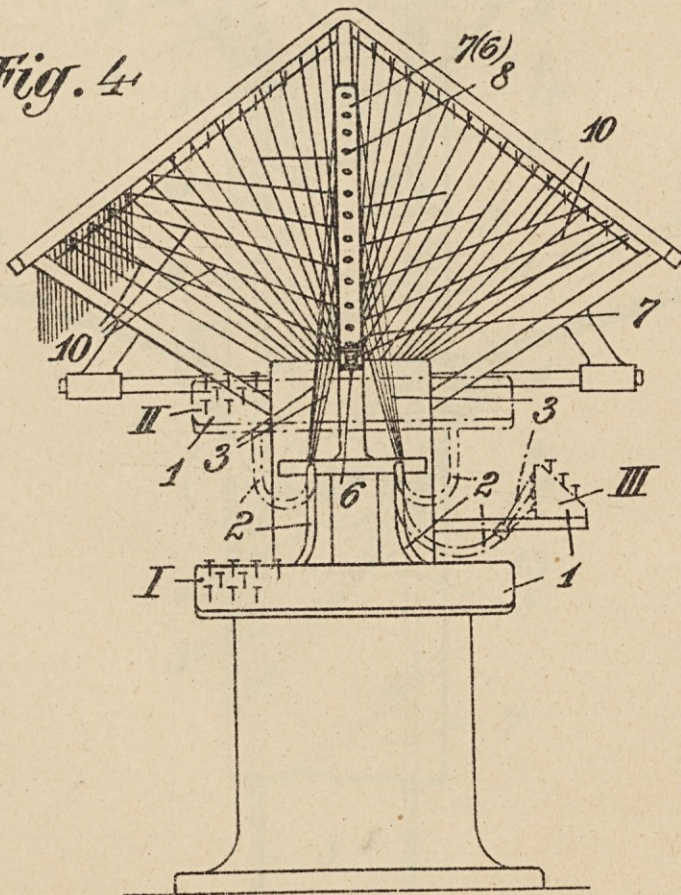

Fig. 2

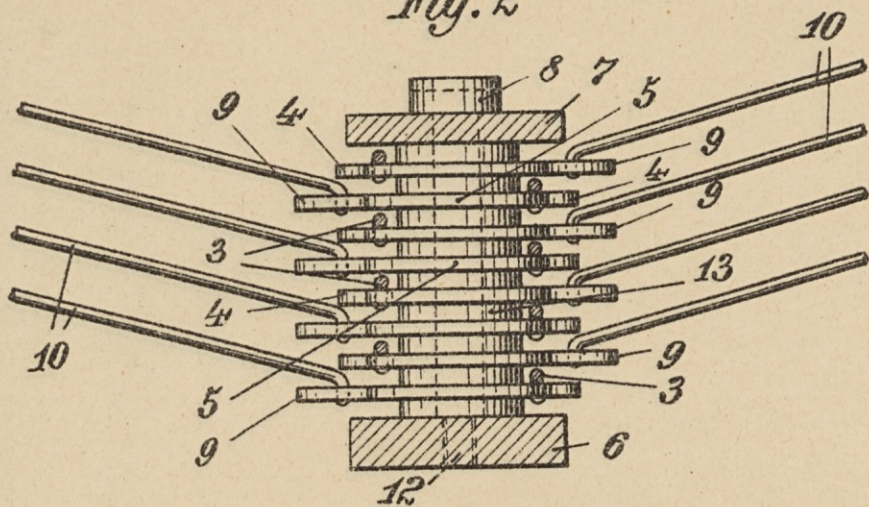

Fig. 3

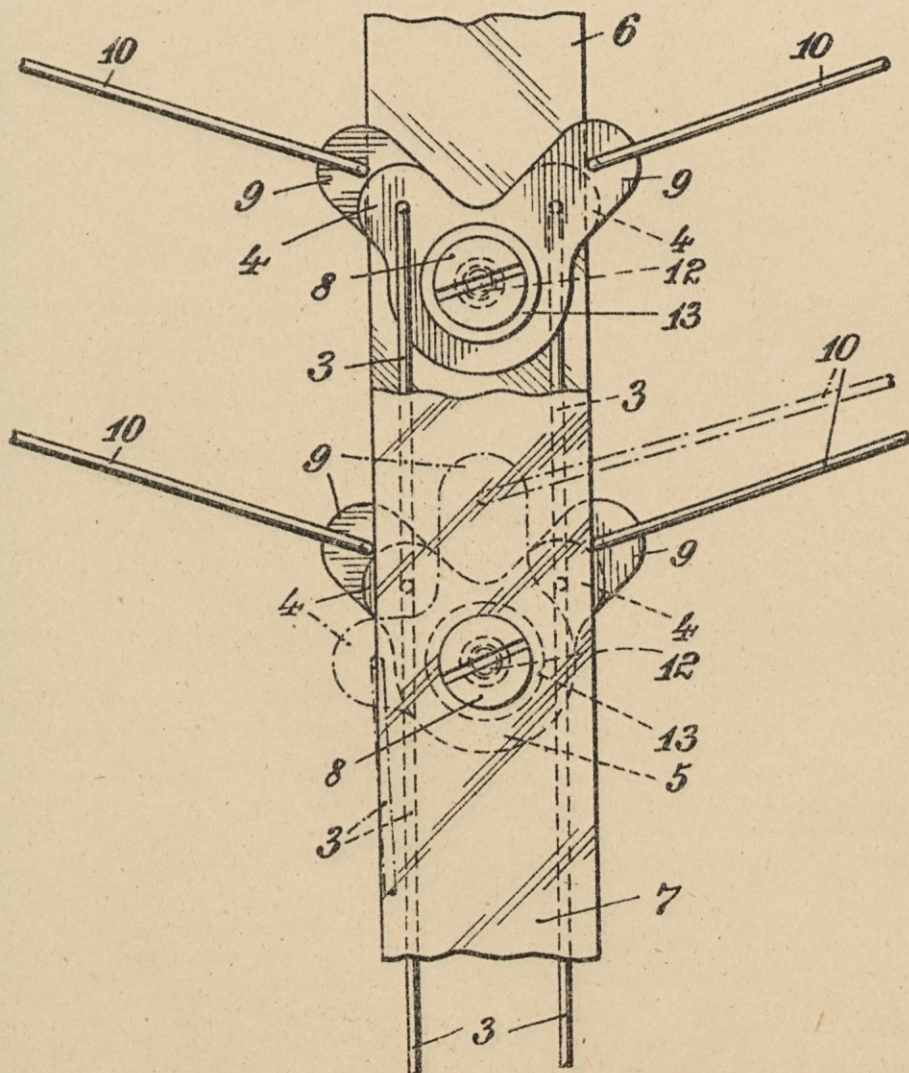

Fig. 2

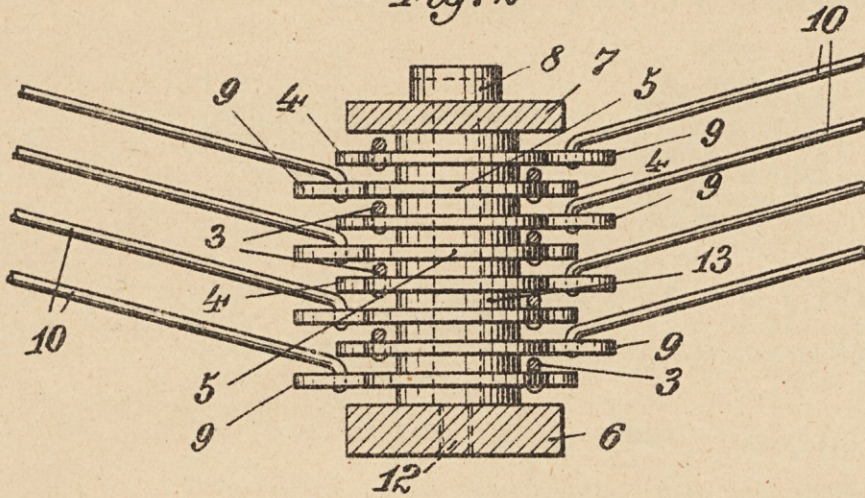

Fig. 3

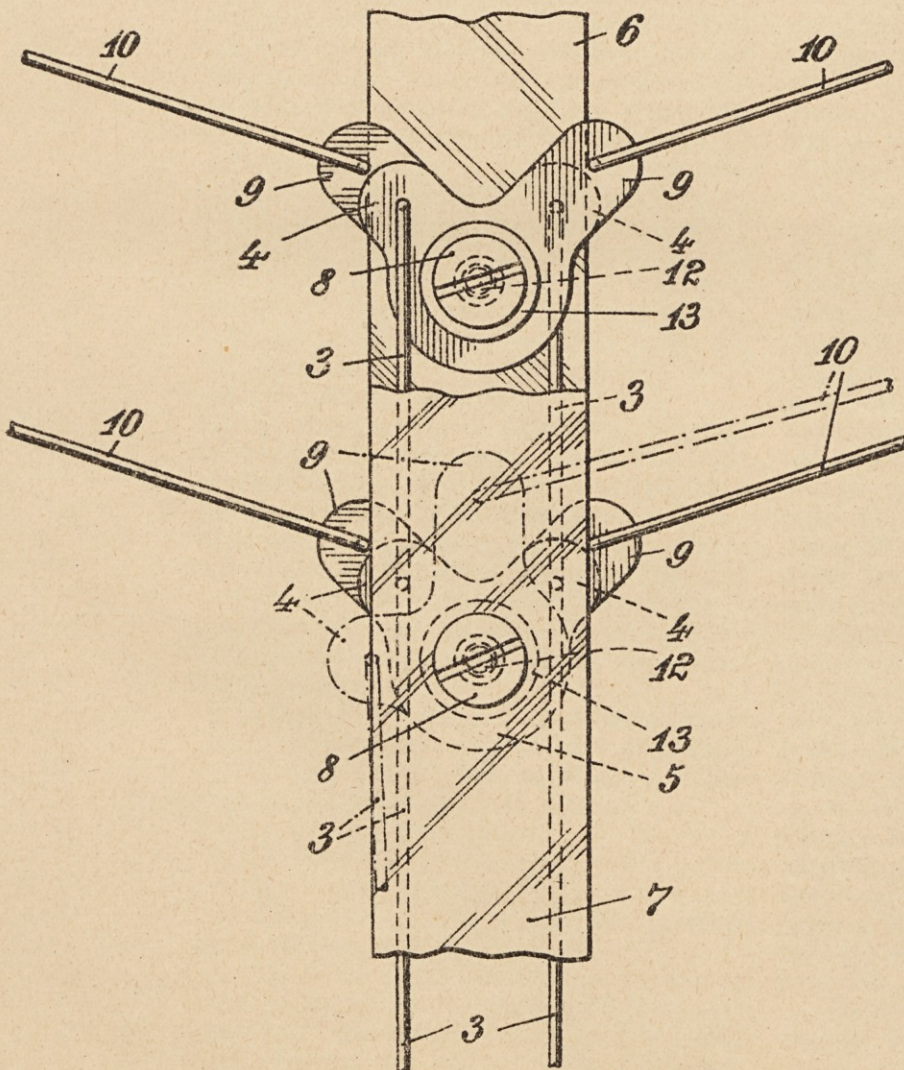

Fig. 2

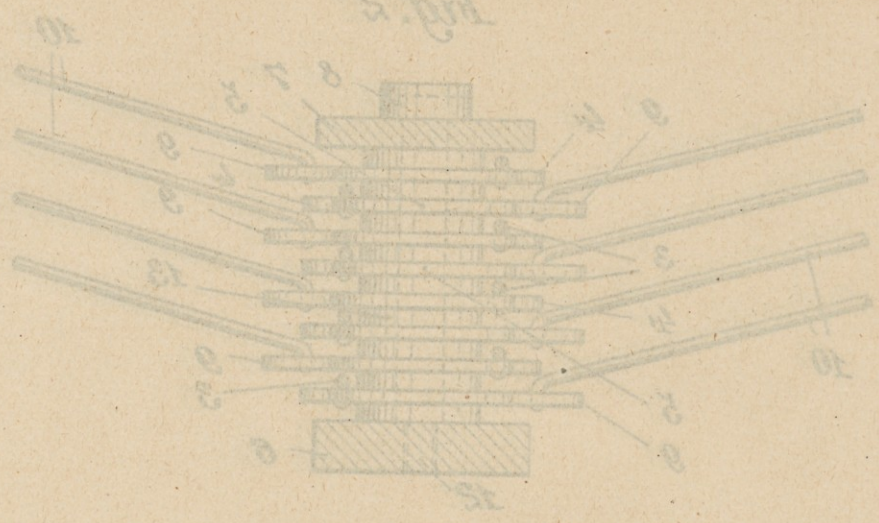

Fig. 1

